Vsi smo Lotmerk

Turizem · predlog za pogovor

Turistična ponudba

KS Stročja vas

Ideje za turizem v krajevni skupnosti · november 2026

Na kratko

To je izvleček vsega o turizmu iz gradiva za srečanje krajanov KS Stročja vas. KS ima vrhunske vinske lege, bližino mesta in ribnikov ter lokalne zgodbe. Manjkajo povezanost ponudnikov, označenost in razlog, da se obiskovalec ustavi tukaj. Vse ideje so predlog za debato, ne zaveza.

Turistične točke po naseljih

Naselje	Kaj ima	Teme za srečanje
Podgradje (~280 do 290)	Dvorec (Vardov grad) in Ljutomerski ribniki, tik ob Ljutomerju	Parkiranje obiskovalcev ribnikov, turistični potencial
Rinčetova Graba (~110)	Gorice, izjemne vinske lege	Ceste in makadami, prazne hiše in vikendi
Nunska Graba (~160)	Gorice, zgodba o nunah, Kodoličeva zidanica, sorta šajtovšca	Neizkoriščena zgodba za turizem, dovozne poti, zapuščeni vinogradi
Presika (~150)	Ob meji s Hrvaško, nekdanji premogovnik	Povezave čez mejo, dediščina rudnika
Stročja vas (~510)	Središče KS, OŠ in vrtec, gasilski dom	Prostor za tržnico in skupne dogodke

Nunska in Rinčetova graba sta med izjemnimi legami Jeruzalemske vinske ceste.

Vključitev lokalnih ponudnikov

Hitri ukrepi (prvo leto)

- Popis ponudnikov (vinarji, kmetije, sobodajalci, rokodelci) in skupni zemljevid »Gorice KS Stročja vas«. Pomoč pri registraciji, saj je izkušnja iz Haloz, da je registriranih sobodajalcev premalo.
- Smerokazi in table z zgodbami o Nunski grabi in šajtovšci, rudniku v Presiki in dvorcu v Podgradju. Klopi in razgledišča.
- Skupni znak »odprto« po zgledu avstrijskih Buschenschank (zeleni šop vej nad vhodom), na primer obešen klopotec.

Srednjeročno (2 do 3 leta)

- Skupni dogodek, dan odprtih kleti v Grabah ali pohod s postanki pri ponudnikih in tržnico v Stročji vasi.
- Krožna pot Ljutomer, Podgradje (ribniki), Rinčetova Graba, Nunska Graba, Stročja vas. Postajališče Prleškega bicikla v KS.
- Lokalni kakovostni znak ponudnikov (zgled »Ausgezeichneter Buschenschank«).
- Doživetja, na primer trgatev za obiskovalce, piknik košara v vinogradu, delavnica klopotca, prleška kulinarika.

Dolgoročno

- Razpršeni hotel v praznih zidanicah in hišah Grab in Presike, kot javno-zasebno partnerstvo z enakopravnim upravljanjem (zgledi Comeglians v Italiji, Slovenske Konjice, Padna).
- Podgradje kot vstopna točka z dvorcem, ribniki, info točko in izposojo koles.

Kako vključiti dobre prakse

1. Študijski obisk ponudnikov in sveta KS na Južno Štajersko ali v Haloze.
2. En nosilec (oseba ali društvo), ki koordinira.
3. Začeti majhno s popisom, zemljevidom in enim dogodkom.
4. Povezava z LTO, Jeruzalemsko vinsko cesto in LAS Prlekija (PRA vodi postopek za vodilno turistično destinacijo Prlekija).

Viri financiranja

- LAS Prlekija, poziv za male projekte in društva (table, pot, zemljevid, dogodek).
- MGTS, razpis za avtentična turistična doživetja ob kulturni dediščini (2026 do 2027, preveriti, ali je še odprt).
- Razpisi za okoljske in trajnostne znake, produkti SRRS za turizem.

Ljutomerski ribniki v Podgradju

Izhodišča

- Ribniki so del Krajinskega parka Ljutomerski ribniki in Jeruzalemske gorice (razglašen 1976, ~13,5 km², IUCN V). Posegi potrebujejo soglasje ZRSVN.
- Ribiško upravljanje izvaja Ribiška družina Ljutomer.
- Pot okoli ribnikov (~1,6 km) je primerna za družine. Parkirišče je majhno in neoznačeno, pot je jeseni in spomladi mokra.
- Preveriti lastništvo zemljišč, status Natura 2000 in načrt upravljanja parka.

Predlog ureditve po conah

Cona	Ureditev
Vstopna (Podgradje)	Urejeno parkirišče s propustno podlago, info tabla, stojalo za kolesa, koši, sezonsko stranišče
Sprehajalna	Lesena brv na mokrih odsekih, klopi, naravoslovna učna pot (skupaj z OŠ in vrtcem Stročja vas), ribiška mesta v dogovoru z RD
Mirna	Brez novih posegov, majhna zakrita opazovalnica za ptice

Dobre prakse

- Ribnik Vrbje (Žalec): krajinski park s štirimi varstvenimi območji, ekstenzivno ribogojstvo, rekreacija in turizem.
- Trije ribniki (Maribor): revitalizacija z naravnimi rešitvami (2024).
- Ormoške lagune: cilj ornitologov, pohodnikov in kolesarjev.

Izvedba

Partnerji so KS, občina, RD Ljutomer, ZRSVN, OŠ in DOPPS.

1. Faza 1: parkirišče, tabla, klopi, čistilna akcija.
2. Faza 2: učna pot in brv.
3. Faza 3: opazovalnica in povezava s potmi v gorice.

Financiranje iz LAS Prlekija, občinskega proračuna in morebitne vključitve v naravovarstvene projekte (na primer Natura Mura-Drava 2025 do 2029).

> **Vprašanje za Podgradje:** Kaj vas danes moti pri ribnikih in kaj bi si želeli?

Dvorec v Podgradju (Vardov grad)

Kaj vemo

- Trinadstropni dvorec, zgrajen 1859 do 1862 na mestu gradu, prvič omenjenega 1242 (EŠD 8854).
- Prvotni grad (Gornji Ljutomer) je bil obmejni grad salzburške nadškofije. Lastniki so bili med drugim Schweinpeck, Alapić, Drašković, Codroipo in Varda (Igor Sapač, Kronika).
- Danes so v dvorcu stanovanja. Lastništvo javno ni znano.

Kako ugotoviti lastnika

1. GURS, javni vpogled v nepremičnine (številka parcele in stavbe, število delov stavbe).
2. Zemljiška knjiga (e-sodstvo, notar ali UE Ljutomer).
3. Register kulturne dediščine (EŠD 8854) za varstveni režim.
4. Občina, načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem.

Trije scenariji

Scenarij	Kaj pomeni	Kdaj
Stanovanja ostanejo, turizem okoli dvorca	Tabla z zgodbo gradu, razgledišče, vodeni ogledi zunanjosti, občasni dogodki v dogovoru s stanovalci	Takoj izvedljivo
Delna javna raba	Pritličje, klet ali park za razstavo, vinoteko ponudnikov KS ali info točko	Srednjeročno
Celovita prenova	Butični hotel, recepcija razpršenega hotela ali vinski center, le z investitorjem in dogovorjeno rešitvijo za stanovalce	Dolgoročno

Stanovalci morajo biti del pogovora od začetka. Primer Prešernove ceste 13 v Ljutomerju (2024) kaže, kako hitro lahko sprememba lastništva pomeni izselitev najemnikov.

Zgledi so grad Ristovec (prerojen po socialnih stanovanjih), vizija ZRC SAZU za revitalizacijo pozabljenih gradov (vključuje grad Branek pri Ljutomeru) in dvorec Jeruzalem.

Predlogi za prvo leto

- Popis ponudnikov, skupni zemljevid in en skupni dogodek.
- Tabla in urejen vstop k ribnikom.
- Tabla z zgodbo gradu v Podgradju.
- Preveritev lastništva dvorca.

Kaj menite vi?

Ideje so predlog za pogovor s krajani. Pišite nam na info@vsismolotmerk.si ali na Facebook stran Vsi smo Lotmerk.

Vsi smo Lotmerk

Viri

Viri iz izvirnega gradiva, ki se nanašajo na turizem:

- Svet24/Vestnik: Prleški bicikl, grad Ristovec, razpršeni hotel v Halozah.
- Wikipedia: Podgradje, Nunska Graba, Rinčetova Graba, Presika.
- Terčelj, D.: The Culture of Wine in Slovenia (UP, 2015), Jeruzalemska vinska cesta.
- Austria.info, Steiermark.com: Buschenschank, Južnoštajerska vinska cesta.
- Slovenia.info: razpršeni hotel Slovenske Konjice. Urbani izziv (2016): razpršeni hotel Padna.
- Plan dela PRA 2025 do 2026. MGTS: razpisi 2025 do 2026.
- Protected Planet: KP Ljutomerski ribniki in Jeruzalemske gorice. Zavod za ribištvo: RGN Ljutomer.
- Družinski izleti: Ljutomerski ribniki. Uradni list RS 56/2008: ribnik Vrbje. UM: Trije ribniki.
- Kronika, I. Sapač: Grad (Gornji) Ljutomer. ZRC SAZU: revitalizacija pozabljenih gradov.
- N1 (STA): Prešernova cesta 13 (2024).